

KRÓTKIE DONIESIENIA**SHORT COMMUNICATIONS****358. Nowe stanowiska kusaków z rodzaju *Acylophorus* NORDMANN, 1837 (*Coleoptera: Staphylinidae*) w północnej Polsce**

New localities of rove-beetles from the genus *Acylophorus* NORDMANN, 1837 (*Coleoptera: Staphylinidae*) in Northern Poland

KEY WORDS: *Coleoptera*, *Staphylinidae*, *Acylophorus wagenschieberi*, *Acylophorus glaberrimus*, new localities, peat-bog fauna, N Poland.

W Polsce występują dwa gatunki kusaków z rodzaju *Acylophorus* NORDM., obydwa zamieszkują głównie biotopy torfowiskowe.

Acylophorus wagenschieberi KIESENW. do niedawna uznawany był za jeden z najrzadziej występujących gatunków *Staphylininae* w Polsce (STANIEC 1998: Wiad. entomol. **17**, 1: 5-11). Znany był tylko z trzech krain położonych we wschodniej części kraju. W latach 60-tych podano informacje o jego występowaniu na Pojezierzu Mazurskim i Roztoczu (BURAKOWSKI i in. 1980: Kat. Fauny Polski, XXIII, 7: 1-272), zaś w latach 90-tych został odnaleziony na południowym Podlasiu, na kilku torfowiskach Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego (STANIEC 1994: Wiad. entomol. **13**, 2: 95-99; STANIEC 1998: *ibid.*). Podczas badań prowadzonych na południowych krańcach Pojezierza Pomorskiego, w rezerwacie przyrody „Kuźnik” odkryłem dość liczną populację tego gatunku, o czym pisałem wspólnie z Andrzejem MELKE we wcześniejszej pracy (RUTA, MELKE 2002: Roczn. nauk. Pol. Tow. Ochr. Przyr. „Salamandra”, **6**: 57-101). Jednocześnie zaznaczyłem, że znane są mi inne stanowiska tego gatunku w północnej Polsce, o których szczegółowe informacje zdecydowałem się zamieścić w niniejszym doniesieniu.

Na wszystkich znanych mi stanowiskach *A. wagenschieberi* występuje w podobnych warunkach – wśród podtopionych torfowców (*Sphagnum* spp.), na przejściowych torfowiskach mszarnych o pojeziornej genezie, we wszystkich przypadkach z otwartym lustrem wody, przynajmniej na niewielkiej powierzchni w centrum torfowiska. Takie warunki zapewniają stale wysoką wilgotność, która zdaje się mieć decydujące znaczenie dla tego gatunku. Potwierdza to obserwacje STAŃCA (1998: *ibid.*) oraz sugestie o możliwości uznania tego gatunku za wskaźnik dobrego stanu zachowania torfowisk przejściowych i wysokich.

Drugi krajowy przedstawiciel rodzaju, *Acylophorus glaberrimus* (HERBST, 1874) znany jest jedynie z pięciu krain, na podstawie danych sprzed kilkudziesięciu lat (BURAKOWSKI i in. 1980: *ibid.*). Preferencje ekologiczne obydwu gatunków są podobne, jednak zastanawiający jest fakt, iż tylko na jednym stanowisku stwierdziłem ich współwystępowanie. Również STANIEC (1998: *ibid.*) tylko w jednym przypadku na cztery łowił obydwa gatunki razem. Brak *A. glaberrimus* nad jeziorem Kuźniczek w rezerwacie „Kuźnik” i obecność obydwu gatunków nad oddalonym o niecałe 2 km jeziorem Kuźnik Olsowy, zdają się wskazywać na węższy zakres tolerancji ekologicznej *A. glaberrimus*.

Na wszystkich wymienionych poniżej stanowiskach chrząszcze wyplaszano wydeptując podtopione torfowce w płatach zbiorowisk roślinnych z klas *Scheuchzeria-Caricetea nigrae* i *Oxycocco-Sphagneteta*. O ile nie zaznaczono inaczej, chrząszcze były łowione przeze mnie. Okazy dowodowe znajdują się w zbiorze Andrzeja MELKE i moim.

Acylophorus wagenschieberi KIESENWETTER, 1850

Pobrzeże Bałtyku:

- Słowiński Park Narodowy, Gać vic. (XA56), torfowisko otaczające jezioro dystroficzne, 16 IX 2003, 3 exx.

Pojezierze Pomorskie:

- Nowa Studnica vic. (WV60), Nadl. Tuczo, oddz. 25i, torfowisko z zanikającym jeziorkiem w centrum, 20 VII 2002, 3 exx.
- Drawieński Park Narodowy, obszar ochrony ścisłej „Głodne Jezioro” (WU79), torfowiska otaczające jezioro dystroficzne, 12 VIII 2002, 2 exx., leg. J. GUTOWSKI
- rez. „Smolary” (XV10), torfowisko przejściowe nad jez. Żabie, 31 VII 2003, 1 ex.
- Bory Kujańskie, torfowisko sfagnowe otaczające jez. Mały Smólsk (XV42), 24 VI 2001, 1 ex.
- Piła N (XU19), torfowisko przejściowe nad jez. Kuźnik Olsowy, 17 V 2003, 6 exx., 23 V 2003, 2 exx.

Nizina Wielkopolsko-Kujawska:

- Puszcza Notecka, Rzecin vic. (WU84), kompleks torfowisk, w części mszarnej przylegającej do jeziora, 14 VI 2002, 1 ex.

Gatunek nie był dotąd wykazywany z Pobrzeża Bałtyku oraz Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej.

Acylophorus glaberrimus (HERBST, 1784)

Pojezierze Pomorskie:

- Piła N (XU19), torfowisko przejściowe nad jez. Kuźnik Olsowy, 17 V 2003, 6 exx., 23 V 2003, 2 exx.

Gatunek nie był dotąd wykazywany z Pojezierza Pomorskiego.

Rafał RUTA, Inst. Zool. UW, Wrocław.

359. Nowe stanowiska oraz uwagi o biologii *Hesperus rufipennis* (GRAVENHORST, 1802) (*Coleoptera: Staphylinidae*) w środkowo-wschodniej Polsce

New localities and notes on the biology of *Hesperus rufipennis* (GRAVENHORST, 1802) (*Coleoptera: Staphylinidae*) in Central-Eastern Poland

KEY WORDS: *Coleoptera, Staphylinidae, Hesperus rufipennis*, new localities, biology, CE Poland

Z rodzaju *Hesperus* FAUVEL, 1874 na świecie opisano dotychczas ponad 200 gatunków, z czego 4 odnotowano w Palearktyce, a jeden – *H. rufipennis* (GRAV.) w Europie i Polsce. Zasięg występowania tego taksonu obejmuje kontynent europejski (z wyjątkiem jego północnej części) oraz Maroko. Z Polski był znany dotychczas z 8 krain. Jednak z uwagi na stale kurczenie się jego specyficznych nisz ekologicznych (stare, dziuplaste drzewa liściaste) dane